

Nærings- og fiskeridepartementet
postmottak@nfd.dep.no

Vår dato 09.02.2015
Deres dato 11.11.2014
Vår referanse A-273-30509
Deres referanse 14/1854-7

Høring om Konkurransesklagemennd NOU 2014:11

Næringslivets Hovedorganisasjon viser til brev av 11.11.2014 angående høring om Konkurransesklagemennd med høringsfrist 11. februar 2015.

Oppsummering

- NHO har i en årrekke tatt til orde for at det etableres en uavhengig klagebehandling av Konkurransetilsynets vedtak. NHO støtter derfor at det etableres en konkurransesklagemennd som får mandat til å behandle og avgjøre klager på vedtak fra konkurransetilsynet, og som avløser dagens ordning med klagebehandling i departementet.
- NHO støtter i likhet med utvalgets flertall i det vesentlige hovedmodell 2. Hovedmodell 2 sikrer en spesialisert, uavhengig og enhetlig klagebehandling i alle saker. Ordningen innebærer at overprøvingen av Konkurransetilsynets vedtak kan klagebehandles administrativt før klagevedtakene eventuelt overprøves av domstolene. Etter NHOs oppfatning svarer dette best på de utfordringene dagens ordning gir.
- Saker som har vært behandlet i klagenemnda, bør etter NHOs oppfatning kunne bringes direkte inn for lagmannsretten. NHO mener likevel at et saksanlegg skal gjøres til en utvalgt lagmannsrett. Etter NHOs oppfatning kan dette også være en annen lagmannsrett enn Borgarting, f.eks. Eidsivating.
- NHO ønsker ikke at nemndsbehandling skal være et vilkår for å anlegge sak for domstolene. Det må være opp til den enkelte klager å vurdere hvorvidt man ønsker å benytte den klagenemnden eller anlegge søksmål direkte for domstolene. NHO er enige i at saken må da anlegges for tingretten, og fortrinnsvis ved Oslo tingrett, slik at det oppnås spesialisering der.
- NHO støtter i likhet med flertallet, at et søksmål mot klagenemndas vedtak og avgjørelser, rettes mot staten ved Konkurransetilsynet.
- Slik NHO vurderer det er løsningen ikke i strid med EMK, men vi peker likevel på betydningen av at organiseringen av klagenemnden skjer slik at også gebyrsaker kan ansees å ha fått en tilfredsstillende behandling i klagenemnda i forhold til dette.

- For å sikre effektivitet, robusthet og kvalifisert personell, mener NHO det vil være sentralt å se på muligheten for samordning av sekretariat med andre eksisterende klageordningers sekretariater.

Vi vil nedenfor kommentere enkelte av disse punktene nærmere.

Behovet for en klagenemnd

Næringslivet har behov for raske og riktige avgjørelser i saker hvor konkurransemyndighetene av ulike årsaker griper inn på ulik måte. Det sier seg selv at det har stor betydning for bedrifter å måtte avvete utfallet av saker som er til behandling, både gebyrsaker og inngrepssaker. NHO har også vært opptatt av at en klagebehandling ikke skulle kunne overprøves av departementet, men være undergitt uavhengig behandling, og ikke bare via domstolskontroll.

Allerede i Graverutvalget tok NHO til orde for en konkurranseklagenemnd. Graver-utvalget foreslo at ikke tilsynet, men nemnda, skulle treffe vedtak i første instans i saker om foretakssammenslutninger og i saker om påbud om opphør og ulovlig adferd. Formålet var å skille etterforsknings- og saksforberedelseskompetansen fra vedtakskompetansen.

Etter dette har NHO også tatt til orde for en etablering av en egen markedsdomstol i Norge i konflikter om offentlig næringsregulering, hvor det er et særlig behov for spesialkompetanse og en rask prosess. Dette vil redusere behovet for anke, og tvisten vil raskt få sin avklaring.

NHO har derfor sett frem til ekspertutredningen om en Konkurransklagenemnd,.

NHO foretrukne modell

På bakgrunn av de føringer vi har ment må være på plass for opprettelse av en konkurranseklagenemnd, støtter vi flertallets forslag hvor det foreslås å opprette en nemnd som behandler klager over alle vedtak Konkurransetilsynet treffer. Denne modellen som i NOU 2014:11, kalles Modell 2 innebærer at Konkurransklagenemnda er klageorgan i saker om foretakssammenslutninger, ved pålegg om opphør av overtredelser, ved pålegg om opplysningsplikt og krav om innsyn, vedtak om overtredelsesgebyr og avgjørelser av krav om partsinnsyn i overtredelsessaker som fortsatt er under etterforskning.

NHO mener det er viktig at når det først etableres en klagenemnd, bør nemnda ha kompetanse til å overprøve alle vedtak gjort av Konkurransetilsynet. En slik nemnd vil bedre sikres et sakstilfang som er nødvendig, tiltrekke seg kompetanse av høy kvalitet innenfor konkurranserett samt bidra til kompetanseutvikling og videre spesialisering. Sakstilfanget i nemnda vil også gi økt kvalitet og legitimitet til avgjørelsene. Jo flere saker nemnda får jo større kompetanse opparbeider fagpersonene tilknyttet nemnda seg.

Gjennomført klagebehandling som prosessforutsetning

Et av spørsmålene er om hvorvidt uttømt bruk av klageretten skal gjøres til en forutsetning for å reise sak for domstolen. En av forutsetningene for å etablere en klagenemnd er nettopp for å kunne benytte god fagkompetanse om konkurranserett som den enkelte domstol som regel ikke besitter. Vi legger også til grunn at nemnda vil tilfredsstillende de krav som stilles til en uavhengig og upartisk domstol i forhold til EMK.

NHO mener likevel at det må være opp til den klagende part å vurdere om man ønsker å gå veien om en klagebehandling, eller gå direkte til en domstolsbehandling. Riktignok taler hensynet til at flest mulige saker bør behandles av klagenemnden for at denne skal opprettholde høy kompetanse for at man ikke åpner for å gå direkte til domstolene. Det kan

imidlertid være ulike årsaker til at enkelte klager ønsker å benytte domstolen i stedet. En slik årsak kan være klagenemnden ikke ansees som kompetent nok av klager. NHO ønsker derfor *ikke* at det skal være en prosessforutsetning at klageadgangen er utnyttet før saksanlegg.

Valg av domstol ved saksanlegg

NHO støtter at *saksanlegg knyttet til klagenemndas avgjørelser* bør gå direkte til lagmannsretten. Slik oppnås både spesialisering og raskere total saksbehandlingstid. Hvilken lagmannsrett som er hensiktsmessig vil være avhengig av størrelse og kapasitet. NHO peker derfor på både Eidsivating og Borgarting som aktuelle.

Dersom parten velger å anlegge *søksmål direkte for domstolen* fremfor å gå til klagenemnda, antar vi at det av hensyn til EMK må anlegges sak for tingretten. NHO støtter da at slike saksanlegg av spesialiseringshensyn bør kanaliseres til en tingrett, og at Oslo tingrett da vil være mest hensiktsmessig.

Klagenemnden et forvaltningsorgan og rett saksøkt

Utvalget legger opp til at klagenemnda i relasjon til saksbehandlingsregler skal anses som et forvaltningsorgan. NHO støtter dette, og viser til den grundige vurderingen utvalget har foretatt av ulike hensyn i dette spørsmålet.

NHO støtter også at det er Konkurransetilsynet som anses som rett saksøkt både i et saksanlegg direkte til tingretten og når det er klagenemndas vedtak som angripes for Lagmannsretten.

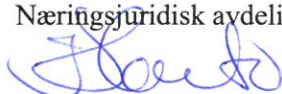
Organisering av nemnda

NHO er opptatt av at nemnda skal være uavhengig, holde høy faglig kvalitet og kunne håndtere klagesaker raskt og effektivt. NHO slutter seg til de vurderinger og forslag som utvalget har kommet med i denne sammenheng vedrørende organisering, rekruttering og avlønning av både nemndsmedlemmer og sekretariat.

NHO vil særlig peke på betydningen av et effektivt og robust sekretariat. Et effektivt og tilstrekkelig stort sekretariat med god faglig kompetanse er nødvendig for kunne avhjelpe en del av de utfordringer som nemnda vil få knyttet til et begrenset og uforutsigbart sakstilfang, og som vil kunne gjøre det vanskelig å ansette nemndmedlemmer på heltid.

Å legge klagenemndas sekretariatsfunksjon til et allerede eksisterende klagenemndssekretariat, vil føre til at sekretariatet blir mindre sårbart og mer kostnadseffektivt. Det kan også være gunstig for arbeidsmiljøet, ved at sekretariatet får et bredere tilfang av arbeidsoppgaver og et større miljø. En slik samordning bør etter NHOs oppfatning derfor være en foretrukket løsning.

Med vennlig hilsen
NÆRINGSLIVETS HOVEDORGANISASJON
Næringsjuridisk avdeling

Ingebjørg Harto
Avdelingsdirektør

Arnhild Dordi Gjønnes
Advokat